

Tillsynsplan

LSO & LBE

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Tillsynsverksamheten	4
2.1 Planering och uppföljning	4
2.2 Faktorer som styr urvalet av planerade tillsyner	4
2.3 Resurser för tillsynsverksamhet	5
2.4 Avgifter	5
3. Tillsyn enligt LSO	6
3.1 Regelbunden tillsyn enligt LSO	6
3.2 Tillsyn enligt 2 kap. 4 § LSO	9
3.3 Specialobjekt	9
3.4 Tillsyn efter räddningsinsats	10
3.5 Övrig tillsyn/händelsebaserad tillsyn	10
4. Tillsyn enligt LBE	12
4.1 Regelbunden tillsyn enligt LBE	12
4.2 Övrig tillsyn/händelsebaserad tillsyn	13
Bilaga 1 Tillsyner år 2025	14
Antal tillsyner	14
Resurser	14

1. Inledning

Detta dokument utgör styrdokument för Värends räddningstjänsts tillsynsverksamhet enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) samt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Dokumentet beskriver hur kraven för planering av tillsynsverksamheten uppfylls enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (MSBFS 2021:8).

Beslut om fastställande av tillsynsplanen har fattats av förbundsdirektionen den 5 december 2024 och tillsynsplanen gäller från och med den 1 januari 2025.

2. Tillsynsverksamheten

Tillsynsverksamheten är en viktig del i arbetet med att stärka den enskildes förmåga att själv förebygga och minska effekterna av oönskade händelser samt ett effektivt verktyg för Räddningstjänsten i arbetet med att förebygga olyckor i samhället. Tillsyn utförs för att säkerställa att den enskilde följer lagen men är även ett tillfälle för att ge råd och stöd till den enskilde. Med den enskilde avses här både enskild person och företag eller andra verksamheter.

Tillsynsverksamheten planeras och utförs enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (MSBFS 2021:8).

Inom Växjö och Alvesta kommuner är det Värends räddningstjänst som ansvarar för tillsyn enligt LSO och LBE.

2.1 Planering och uppföljning

Planeringen av tillsynsverksamheten ska vanligtvis ske under perioden oktober-december före verksamhetsåret. I planeringen ingår att bedöma vad som är en rimlig tillsynsvolym utifrån bland annat antalet tillgängliga tillsynsförare, andra arbetsuppgifter samt pågående och planerade projekt. Det ingår även att välja ut de eventuella teman som bedöms som angelägna för verksamhetsåret samt att vid behov ta fram checklistor för dessa tillsyner. I bilaga 1 redovisas tillsynsplanering för år 2025.

Uppföljning ska utföras kontinuerligt under året i samband med bland annat inplanerade förebyggandemöten (två gånger/år). Syftet med mötena är bland annat att säkerställa att arbetet med tillsynerna fungerar som det är tänkt, att den beslutade tillsynsvolymen verkar rimlig, samt att kunna reda ut frågor och funderingar som har uppstått. Mötet är också ett tillfälle då mer komplicerade eller svårbedömda tillsynsärenden kan diskuteras med hela gruppen. Utöver dessa möten genomförs måndagsmöten varje vecka för att gå igenom arbetsveckan samt ärenden. Förutom dessa interna möten sker samverkan även med andra räddningstjänster via exempelvis RäddSam Kronoberg/Blekinge

2.2 Faktorer som styr urvalet av planerade tillsyner

Vid planering av tillsyn enligt LSO och LBE ingår det att ta fram de objekt som ska tillsynas under det kommande verksamhetsåret. Tanken är att tillsyn ska utföras på verksamheter där behovet är som störst. Urvalet av tillsynsobjekt sker därför utifrån följande faktorer:

- Frister.
- Erfarenhet från tidigare tillsynsbesök.
- Erfarenhet från insatser eller andra inträffade händelser inom förbundet eller i omvärlden.
- Nya allmänna råd och föreskrifter eller förändringar i redan befintliga sådana.
- Erfarenhet från brand- och olycksfallsutredningar.

- Verksamheter där det finns stor risk för brands uppkomst eller där konsekvenser för liv, egendom, miljö eller samhällsviktig verksamhet skulle bli stora vid en brand.
- Verksamheter som har tillstånd att hantera brandfarlig och/eller explosiv vara.
- Verksamhetstyp, byggnadens storlek och komplexitet.

2.3 Resurser för tillsynsverksamhet

Den personal som utför tillsyn av ska minst ha genomgått någon av MSB:s utbildningar Tillsyn och annan olycksförebyggande verksamhet A, eller motsvarande, Brandingenjörsutbildning med MSB:s påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer (RUB) eller Skydd mot olyckor, med godkänd examen från utbildning som startat VT2020 eller senare (SMO). Den personal som genomför tillsyn med större komplexitet eller tillsyn av den enskildes skyldigheter enligt 2 kap. 4 § LSO ska ha genomgått MSB:s utbildning Tillsyn B eller motsvarande, eller brandingenjörsutbildning med RUB. Undantag till dessa utbildningskrav kan medges i enskilda fall av avdelningschefen för samhällssäkerhet.

Den personal som genomför tillsyner består idag av brandingenjörer, brandinspektörer och kombinationstjänster. Kombinationstjänst innefattar brandmän och insatsledare vilka arbetar med tillsyn på inplanerad tid. Dessa tas vanligen ut från skiftet och arbetar dagtid ett antal veckor per år.

I tabellen nedan presenteras grundbemanningen inom avdelningen Samhällssäkerhet, vilka arbetar med förebyggande arbete. Observera att dessa resurser genomför all slags förebyggande arbete och att tillsyn bara är en del av detta.

Resurs	Antal tjänster
Avdelningschef	1
Brandingenjör	3
Brandinspektör	1
Kombinationstjänst (40 %)	5

Faktiska tillgängliga resurser för kommande verksamhetsår presenteras i bilaga 1 sist i detta dokument.

2.4 Avgifter

Räddningstjänsten har rätt att ta ut en avgift för tillsyn enligt 5 kap. 4 § LSO respektive 27 § LBE. Avgiften består av en grundavgift samt en timkostnad som fastställs av direktionen. Aktuell taxa och mer information om denna finns tillgänglig på Värends räddningstjänsts hemsida.

3. Tillsyn enligt LSO

Tillsyn enligt LSO sker enligt 5 kap. 1 § där det står att en kommun ska utöva tillsyn över efterlevande av de delar av lagen som faller under kommunens område. Tillsynen vänder sig till ägare och nyttjanderättshavare och syftar till att kontrollera att brandskyddet är skäligt men är också ett tillfälle för att ge råd och stöd till den enskilde för att stärka dennes förmåga att själv förebygga och minska effekterna av en oönskad händelse.

Enligt 2 kap. 2§ i LSO har ägare eller nyttjanderättshavare en skyldighet att i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand samt för livräddning vid brand eller annan olycka. De ska även vidta de åtgärder som krävs för att förebygga brand samt för att hindra eller begränsa skadorna till följd av brand. Vid en tillsyn kontrollerar räddningstjänsten hur väl detta uppfylls och ställer, i de fall det behövs, krav på åtgärder.

3.1 Regelbunden tillsyn enligt LSO

För vissa verksamheter sker tillsyn löpande enligt förutbestämda frister. Detta gäller bland annat för verksamheter där det förekommer sovande personer eller där det finns personer som inte kan förväntas ha förutsättningar att utrymma självständigt men också för verksamheter med hög persontäthet och där personerna inte kan förväntas ha god lokalkännedom eller där det serveras alkohol. Exempel på sådana verksamheter är hotell, sjukhus och nattklubbar.

I MSBFS 2021:8 med tillhörande bilaga står det angivet vilka verksamheter som alltid ska vara planerade för tillsyn. Utöver dessa ska även andra verksamheter identifieras utifrån lokala förhållanden och planeras för tillsyn. En förteckning över de byggnader och anläggningar som omfattas av bilagan och de som identifieras utifrån lokala förhållanden finns upprättat i Räddningstjänstens verksamhetssystem Daedalos.

I tabellen nedan anges de byggnader och anläggningar som ska tillsynas enligt fastställda frister. Fristerna som anges i tabellerna är utgångsläget men vid varje tillsyn ska tillsynsför rättaren pröva om fristen bör förlängas eller kortas ner. Vid till exempel allvarliga eller flertalet brister i brandskyddet kan fristen för en verksamhet kortas ner och i andra fall kan fristerna förlängas. Avvikelser från fastställd frist för verksamhetstypen bestäms i huvudsak utifrån följande faktorer:

- Brandskyddets komplexitet och sårbarhet.
- Erfarenheter från tidigare tillsynsbesök i verksamheten.
- Återkommande insatser på det berörda objektet.
- Risken för eller konsekvenserna vid en brand i verksamheten.
- Om verksamheten hanterar brandfarlig eller explosiv vara.

Beslut om avvikelser från fristerna ska dock ske i samråd med avdelningschef för att säkerställa likvärdig fristsättning. I det fall Räddningstjänsten bedömer att tillsyn ska genomföras mer sällan än var sjätte år eller inte alls, ska skälen för detta dokumenteras.

Tillsyns- klass	Typ av byggnad eller verksamhet Tillsynsklasser enligt bilaga till MSBFS 2021:8	Tillsynsfrist (år)
	Verksamheter där personer inte kan förväntas utrymma självständigt	
A.01.1	<i>Byggnad med inrättning där det bedrivs vård eller omsorg för personer som har hjälpbehov vid utrymning i händelse av brand. Med vård och omsorg avses verksamhet som bedrivs enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Verksamhet som bedrivs i vanliga bostäder omfattas inte.</i>	
	Vårdanläggningar som är inrättade i byggnader som uppfyller <u>minst ett</u> av nedanstående kriterier och som dessutom har ett tillfredställande systematiskt brandskyddsarbete: <ul style="list-style-type: none"> - Enheter med färre än nio brukare - Endast verksamhet i entréplan - Heltäckande sprinkleranläggning 	4
	Övriga inrättningar för vård eller omsorg med brukare som har hjälpbehov vid utrymning i händelse av brand.	3
A.02.1	<i>Byggnader med verksamheter där personer är inlåsta ständigt eller under viss tid. Verksamhet som avses är exempelvis fängelser, häkten, migrationsverkets förvar och viss psykiatrisk vård.</i>	
	Verksamheter där personer är inlåsta ständigt eller under viss tid.	3
	Skolväsendet	
A.03.1	<i>Byggnad där det bedrivs verksamhet som enligt skollagen (2010:800) ingår i skolväsendet, undantaget kommunal vuxenutbildning. Även omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds omfattas (helg- /nattomsorg).</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> - Förskolor, skolor eller skolbarnomsorg om verksamheten inte enbart är belägen i markplan och där fler än 15 barn eller ungdomar vistas samtidigt. - Förskolor, skolor eller skolbarnomsorg i markplan där fler än 90 barn eller ungdomar vistas samtidigt. - Förskolor, skolor eller skolbarnomsorg där fler än 5 funktionshindrade barn eller ungdomar med hjälpbehov vid utrymning i händelse av brand vistas samtidigt. - Förskolor med nattomsorg. 	4
	Övriga skolor som omfattas av skollagen (2010:800) med undantag för kommunal vuxenutbildning.	6

	Tillfällig övernattning och vissa gemensamhetsboenden	
A.04.1	<i>Byggnad där det bedrivs verksamhet som kräver tillstånd enligt lagen (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse om byggnaden har platser för minst 9 gäster eller har minst 5 gästrum. Byggnad där utrymning sker i markplan och direkt till det fria från varje gästrum/lägenhet omfattas inte.</i>	
	Hotell/pensionat som inte uteslutande bedrivs i markplan.	4
	Hotell/pensionat som uteslutande bedrivs i markplan.	6
A.05.1	<i>Byggnad för elevhem eller förläggningar om byggnaden har platser för fler än 50 personer eller har fler än 25 förläggingsrum. Med förläggning avses exempelvis boende för totalförsvarspiktiga eller asylsökande, som inte är vanlig bostad.</i>	
	Byggnad för fler än 50 personer eller fler än 25 förläggingsrum.	4
A.06.1	<i>Byggnad där det bedrivs hem för vård eller boende (HVB) enligt socialtjänstlagen.</i>	
	Byggnad där det bedrivs hem för vård eller boende (HVB) enligt socialtjänstlagen.	4
	Större samling av människor som inte kan förväntas ha god lokalkännedom	
A.07.1	<i>Byggnad med publik samlingslokal där det vistas fler än 150 personer.</i>	
	Publika samlingslokaler där det vistas fler än 600 personer.	4
	Publika samlingslokaler där det vistas mellan 151 och 600 personer.	6
A.08.1	<i>Byggnad där verksamhet bedrivs som har stadigvarande serveringstillstånd för servering av alkohol efter klockan 23 och där det vistas fler än 50 personer.</i>	
	Byggnad där verksamhet bedrivs som har stadigvarande serveringstillstånd för servering av alkohol efter klockan 23 och där det vistas fler än 150 personer. <i>Finns det ett automatiskt släcksystem i ovanstående lokaler kan fristen förlängas till 4 år.</i>	2
	Byggnad där verksamhet bedrivs som har stadigvarande serveringstillstånd för servering av alkohol efter klockan 23 och där det vistas mellan 51 och 150 personer.	4
A.09.1	<i>Anläggningar, där det finns platser för fler än 1 000 personer helt eller delvis under tak. Anläggningar som omfattas är exempelvis idrottsplatser.</i>	
	Idrottsplatser eller motsvarande	6
	Byggnader med kulturhistoriska värden	
A.10.1	<i>Byggnader som är byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturmiljölagen (1988:950) eller kyrkobyggnader som omfattas av 4 kap. 3-4 §§ samma lag.</i>	
	Kyrkobyggnader	6
	Andra byggnadsminnen	6

A.11.1	<i>Byggnader som är statliga byggnadsminnen enligt förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen.</i>	
	Statliga byggnadsminnen	6
	Byggnader där egendom tillhörande museer förvaras	
A.12.1	<i>Byggnader där samlingar förvaras som tillhör statliga eller regionala museer som omfattas av museilagen (2017:563).</i>	
	Museala samlingar och museum	6
	Byggnader och andra anläggningar vars utformning ställer särskilda krav på det byggnadstekniska brandskyddets tillförlitlighet	
A.13.1	<i>Byggnader med fler än 16 våningar ovan mark.</i>	
	Byggnader fler än 16 våningar	4
A.14.1	<i>Väg-, järnvägs- och tunnelbanetunnlar som är längre än 500 meter samt plattformsrum och stationer för resandebutby under mark.</i>	
	Finns inga inom Värends Räddningstjänsts område	N/A
Tillsyns-klass	Typ av byggnad eller verksamhet Tillsynsklasser identifierade utifrån lokala förhållanden	Tillsynsfrist (år)
B.40.2	Samhällsviktig anläggning (el, tele, data, värme, etc.)	6
B.50.1	Campingar med fler än 100 platser	6

3.2 Tillsyn enligt 2 kap. 4 § LSO

Inom Värends räddningstjänst geografiska område finns det totalt sex objekt som av Länsstyrelsen i Kronobergs län är klassade som "farlig verksamhet" enligt 2 kap. 4 § i LSO. Enligt denna lag är verksamheterna skyldiga att analysera sina risker och ta fram åtgärdsförslag för de risker som anses oacceptabla. Vid en tillsyn på dessa objekt kontrolleras att verksamheten har en aktuell riskanalys samt en åtgärdsplan för att reducera de oacceptabla risker som har identifierats. Målet är att de objekt som berörs av 2 kap. 4 § i LSO ska tillsynas regelbundet enligt ett tvåårsintervall.

3.3 Specialobjekt

Utöver ovanstående regelbundna enligt LSO finns inom Värends räddningstjänst geografiska område ett antal objekt där tillsyn ska genomföras mer frekvent på grund av att;

- frekvensen av bränder eller andra olyckor är hög,
- en brand eller annan olycka medför stor risk för människors liv och hälsa,
- en brand kan innebära stora ekonomiska kostnader eller större påfrestning på samhället, eller
- en brand eller annan olycka kan innebära stora skador på miljön.

I tabellen nedan anges de byggnader och anläggningar som bedöms vara specialobjekt samt dess specifika tillsynsfrist.

Verksamhet	Tillsynsfrist (år)
Alwex Recycling AB	1
Centrallasarettet - CLV	1
Grand Samarkand Galleria	2
Sandviksverket	3
Sigfridsområdet Psykkliniken m.fl.	1
Växjö Flygplats	2
Sömmerskan företagshotell	MGI*

*Myndighetsgemensam insats

3.4 Tillsyn efter räddningsinsats

Enligt 7 § i MSBFS 2021:8 ska bedömning av tillsynsbehovet på byggnader och andra anläggningar ske efter varje genomförd räddningsinsats. I det fall ett sådant behov uppmärksammas ska räddningsledare vid insatsen notera detta i händelserapporten. Behovet tas sedan upp på inplanerade förebyggandemöten eller veckomöten inom avdelningen. Anses behovet vara akut ska räddningsledaren meddela Avdelningschef för Samhällssäkerhet eller annan tillsynsför rättare snarast möjligt. Även i de fall då vi genomför återkommande räddningsinsatser vid samma verksamhet ska behovet av tillsyn beaktas.

3.5 Övrig tillsyn/händelsebaserad tillsyn

En del tillsyner utförs utan föregående planering. Exempel på tillfällen när detta kan göras är:

- Då en verksamhet ansöker om serveringstillstånd.
- Då det finns en indikation på att det finns brister i brandskyddet eller brister i utrustning för livräddning vid andra olyckor än brand. Detta kan ha uppmärksammats av allmänheten, en annan myndighet eller räddningstjänstens egen personal.
- Vid en ny eller ändrad verksamhet.
- Vid festivaler och andra evenemang för kontroll av samlingstält, framkomlighet, möjlighet till utrymning och hantering av brandfarlig vara.

Tillsyn kan även ske i samverkan med andra berörda myndigheter, till exempel Alvesta kommun, Växjö kommun, Polismyndigheten, Arbetsmiljöverket, Skatteverket och Länsstyrelsen.

4. Tillsyn enligt LBE

Tillsyn enligt LBE sker enligt 21§ där det står att den myndighet som prövar frågor om tillstånd också är den som ska utföra tillsyn för att säkerställa att lagen och aktuella föreskrifter efterlevs.

Enligt 6§ i LBE ska den som hanterar, överför eller importerar brandfarliga eller explosiva varor vidta de åtgärder som krävs för att förebygga olyckor som kan orsaka skador på liv, hälsa, egendom och miljö. Lagen ställer även krav på bland annat kompetens, utredning av risker samt byggnadens eller anläggningens placering och utformning. Förutom lagen finns ett flertal föreskrifter som behandlar brandfarliga och explosiva varor. Vid en tillsyn kontrollerar Räddningstjänsten hur väl lagen samt gällande föreskrifter uppfylls och ställer, i de fall det behövs, krav på åtgärder.

Värends Räddningstjänst planerar endast för tillsyn av de verksamheter till vilka Värends Räddningstjänst har utfärdat tillstånd för hantering av brandfarlig och/eller explosiv vara. Verksamheter vilka hanterar brandfarlig och/eller explosiv vara i sådan omfattning att hanteringen inte är tillståndspliktig planeras normalt inte för tillsyn enligt LBE. Däremot lämnas utrymme för händelsebaserad tillsyn vid verksamheter med icke tillståndspliktig hantering.

4.1 Regelbunden tillsyn enligt LBE

Regelbunden tillsyn enligt LBE utförs på verksamheter inom förbundet som bedriver tillståndspliktig hantering av brandfarlig och/eller explosiv vara. Dessa har förutbestämda frister och tillsyn sker därför återkommande med särskilda intervall. Ambitionen är att för verksamheter som har tillstånd för att hantera brandfarlig och/eller explosiv vara, ska minst en tillsyn ske under perioden för vilket tillståndet sträcker sig. I samband med att tillstånd utfärdas genomförs dessutom alltid antingen ett platsbesök eller en avsyning där förutsättningarna för lagefterlevnad kontrolleras.

Vanligtvis utfärdas tillstånd för hantering av brandfarlig vara på sex år och tillsyn genomförs som regel tre år efter att tillståndet utfärdats. Regelbunden tillsyn av verksamheter som hanterar brandfarlig vara över tillståndspliktig mängd genomförs således med sexårsintervall.

För explosiv vara är tillståndstiden sedan 1 augusti 2021 maximalt tre år och tillsyn genomförs som regel i samband med utfärdat tillstånd. Regelbunden tillsyn av verksamheter som hanterar explosiv vara över tillståndspliktig mängd genomförs således med treårsintervall.

Utöver ovanstående genomförs årligen tillsyn på verksamheter som innehar tillstånd för försäljning av pyrotekniska artiklar (fyrvärkerier) till allmänheten i samband med försäljning inför nyår.

4.2 Övrig tillsyn/händelsebaserad tillsyn

Tillsyn enligt LBE sker även då det finns en misstanke om brister i hantering av brandfarlig och/eller explosiv vara. Detta kan ha uppmärksammats av allmänheten, en annan myndighet eller räddningstjänstens egen personal. Även inför och under festivaler och andra evenemang genomförs tillsyn enligt LBE. Vid dessa tillfällen är Räddningstjänsten ofta med i planeringsfasen för att bevaka säkerhetsfrågor. Tillsyn kan sedan utföras både inför och under festivalen för att bland annat se över att gasolhanteringen sker på ett säkert sätt.

Bilaga 1 Tillsyner år 2025

Antal tillsyner

Under år 2025 avser Räddningstjänsten genomföra 200 tillsyner, varav ca 180 är regelbundna tillsyner enligt LSO och LBE och resterande är uppskattat antal tillsyner efter räddningsinsats och händelsebaserade tillsyner.

Resurser

I tabellen anges vilka resurser som finns avsatta för förebyggande arbete under år 2025. Observera att dessa resurser genomför all slags förebyggande arbete och att tillsyn bara är en del av detta.

Resurs	Antal tjänster
Avdelningschef	1
Brandingenjör	3 (varav 1 tjänst vakant vid dags dato)
Brandinspektör	1
Kombinationstjänst (40 %)	5 (varav 3 tjänster är vakanta vid dags dato)

Då rekrytering av ny brandingenjör har varit problematisk har antalet kombinationstjänster utökas under 2023 för att säkerställa resurstillgången avseende tillsynsförrättare. Ambitionen är att ha en tillsynsförrättare i varje operativt skift. Detta eftersom det finns en styrka i att ha människor med olika kompetenser i gruppen och det blir lätt att se den röda tråden mellan förebyggande och operativ verksamhet. Tillsynsförrättarna har nytta av sin förebyggandekunskap i sin operativa roll och kan också ta med sig erfarenheter från räddningsinsatser och operativa övningar tillbaka till den förebyggande verksamheten.